

یکی از سرفصل‌های هزینه‌ای موقوفه‌های آستان قدس خدام تنظیف است؛

عطر خوش حرم، ارمغان موقوفات

عطر افشانی در حرم منور و اماکن رضوی را «تعطیر حرم مطهر» می‌گویند. این مراسم با استفاده از عطر، گلاب، مشک، عنبر، عود، اسپند و کندر، از دیرباز در آستان ملکوتی امام هشتم^(ع) انجام می‌شده است و اسناد تاریخی موجود در آرشیو اسناد آستان قدس رضوی، آن را تأیید می‌کند.

تنظیف و تعطیر حرم مطهر رضوی نیز به گونه‌ای مورد توجه واقفان آستان قدس رضوی قرار گرفته است که حتی ذره‌ای غبار و یا گل‌ولای را بر دامن زائران حضرت رضا^(ع) مورد اشاره قرار داده‌اند. سالانه بیش از صدها تن گلاب، چندین تن اسانس و بیش از چند هزار کیلو گرم کندر، اسپند، عود، گلپروزالغال صرف عودسوزی و خوشبو کردن فضای صحن‌های حرم مطهر می‌شود. تنظیف و تعطیر حرم مطهر، بخشی از موقوفات آستان قدس رضوی است که عواید حاصل از این رقبات وقفی طبق نیات واقفان برای تنظیف صحن‌های حرم مطهر در فصول مختلف سال، فتیله‌های عنبرسوز، جاروب‌های حرم مطهر و مصرف گلاب در روزهای خاص تعیین شده است.

در طومار واقفان آستان قدس رضوی نام ۱۲ واقف با ۲۲ رقبه وقفی به چشم می‌خورد که تنظیف و تعطیر حرم مطهر امام رضا^(ع) را از ضروری‌ترین نیازهای مجموعه حرم مطهر عنوان کرده‌اند. انواع مزارع، قنات، باغ، زمین، کاروانسرا، حبابه، منزل و مغازه در شهرهای مختلف، برخی از رقبات وقفی خاص تنظیف و تعطیر حرم مطهر است.

سند موجود مربوط به این موضوع، به سال ۱۲۳۷ هجری قمری و اوایل دوره قاجار برمی‌گردد که در آن به تعمیر ظرف کربندی حرم اشاره شده است.

۴۰۰ سال عطر افشانی

موقوفات تنظیف و تعطیر در حرم حضرت رضا^(ع) بیش از ۴۰۰ سال قدمت دارد. نگاهی به این موقوفات نشان می‌دهد که مرحوم «کنجلی خان زیک» یکی از قدیمی‌ترین واقفان این حوزه به شماره می‌آید که در سال ۱۰۰۸ هجری قمری تمامی قنات کنج آباد، ۶ دانگ باغ بعلیا بادمشهور به باغ عباس آباد، تمامی منابع و مجاری ۱۳۹ سهم مشاع از سهم قنات بعلیا بادمشهور به باغ عباس آباد، تمامی کاروان سرای کنجلی خان واقع در بازار محمودی کرمان را وقف آستان قدس رضوی کرده

تاریخچه تطهیر و گهر گرفتن حرم مطهر رضوی

تطهیر حرم مطهر رضوی با توجه به ضرورت پاک نگه داشتن این آستان ملکوتی از دیرباز اهمیت خاصی داشته است. البته این تطهیر با نظافت روزمره حرم تفاوت دارد. در صورتی که حوزه روضه منور نیاز به تطهیر و نظافت شرعی داشته باشد، این خدمت توسط خدام کشیک وقت و با وسایل لازم ارائه می‌شود. این موضوع از دوره‌های گذشته در حرم رعایت می‌شده است. در آرشیو اسناد مدیریت امور اسناد و مطبوعات آستان قدس رضوی مجموعه‌ای سندمر تباطبا تطهیر حرم از دوره قاجار تا به امروز نگهداری می‌شود. در این اسناد از تطهیر حرم با عنوان «کربندی»، «گر گرفتن» و یا «کربستن» یاد شده است. قدیمی‌ترین

